

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1963-1964.

25 JUIN 1964.

Projet de loi tendant à apporter certains aménagements aux lois relatives aux pensions, allocations et indemnités des victimes civiles de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE
ET DE LA FAMILLE (1)
PAR M. **HAMBYE**.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Ministre expose la portée du projet et souligne son caractère technique; son objet essentiel est de rétablir le parallélisme précédemment voulu par le législateur entre la situation des victimes militaires des guerres 1914-1918 et 1940-1945 et des victimes civiles des mêmes guerres.

Ce parallélisme avait été en partie détruit par le vote des lois du 24 avril 1958 et du 11 juillet 1960, améliorant le sort des veuves et des orphelins des victimes militaires; il sera davantage encore compromis par l'adoption par le pouvoir législatif de deux projets de loi majorant tant le taux des pensions des invalides bénéficiaires des lois coordonnées sur les pensions de

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Remson, président; Coppens, Delor, Devuyt, Mlle Driessen, MM. Dulac, Foncke, Gheysen, Heylen, Renquin, Saelens, Smet, Stubbe, Uselding, Van Cauteren, Van Hoeylandt, Verspeeten, Mlle Wibaut et M. Hambye, rapporteur.

R.A 6702

Voir :

Document du Sénat :

291 (Session de 1963-1964) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1963-1964.

25 JUNI 1964.

Ontwerp van wet strekkende tot het aanbrengen van sommige aanpassingen aan de wetten betreffende de pensioenen, toelagen en vergoedingen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en van de oorlog 1940-1945 en van hun rechthebbenden.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID
EN HET GEZIN (1) UITGEBRACHT
DOOR DE H. **HAMBYE**.

DAMES EN HEREN,

De Minister schetst de werkingssfeer van het ontwerp en wijst op het technisch karakter ervan. De wezenlijke bedoeling is het parallélisme te herstellen, dat de wetgever vroeger heeft willen tot stand brengen tussen de militaire getroffenen van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en de burgerlijke getroffenen van diezelfde oorlogen.

Dat parallélisme was ten dele verbroken door de wetten van 24 april 1958 en 11 juli 1960, die het lot van de weduwen en wezen van de militaire getroffenen verbeterden; het zal nog meer in het gedrang komen na de aanneming van twee ontwerpen van wet tot verhoging van het pensioen van de invaliden die onder de gecoördineerde wetten op de herstelpen-

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Remson, voorzitter; Coppens, Delor, Devuyt, Me^j. Driessen, de heren Dulac, Foncke, Gheysen, Heylen, Renquin, Saelens, Smet, Stubbe, Uselding, Van Cauteren, Van Hoeylandt, Verspeeten, Me^j. Wibaut en de heer Hambye, verslaggever.

R.A 6702

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

291 (Zitting 1963-1964) : Ontwerp overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

réparation que celui des pensions des veuves, orphelins et ascendants de guerre.

Le projet procède par amendements de certains articles d'une part des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre, coordonnées le 19 août 1921 (guerre 1914-1918) et d'autre part de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit.

Le Ministre rappelle brièvement les avantages accordés aux bénéficiaires du projet de loi et renvoie pour le surplus à la déclaration qu'il a faite devant la Commission de la Santé publique et de la Famille de la Chambre des Représentants, telle qu'elle est reproduite au rapport présenté par celle-ci (Doc. Chambre n° 805-3).

Il ajoute que les divers amendements déposés au cours de la discussion du projet devant la Chambre des Représentants ont été retirés ou rejetés par la Chambre à l'exception de ceux repris au rapport complémentaire et d'un amendement du Gouvernement, rédigé pour tenir compte de la décision prise d'augmenter dans une mesure plus forte que prévu, les pensions des invalides de guerre (Doc. Chambre n° 805-6 et 7). Il s'agit de l'adoption du taux de base 650 au lieu de 625; l'augmentation des pensions par rapport au taux 550, actuellement en vigueur, atteindra dès lors 18,18 % en 4 ans au lieu de 13,63 % en 3 ans.

Il signale qu'en réponse à une suggestion du Conseil d'Etat, les articles 1 et 2 du projet remplacent intégralement les dispositions des articles 2 et 5 des lois coordonnées en 1921 sur les réparations aux victimes civiles de la guerre 1914-1918. Il s'agit essentiellement d'une modification des chiffres des diverses rentes et allocations, les règles et conditions d'octroi demeurant dans les grandes lignes inchangées.

Le Ministre conclut en disant que le projet ne veut rien modifier aux principes de base des lois de 1921 et de 1954, ni au parallélisme souhaité entre les pensions civiles d'invalidité et les pensions de réparation.

Discussion.

Un membre s'étonne du fait que le présent projet ne redresse pas l'injustice commise depuis 40 ans à l'égard des déportés de la guerre 1914-1918. Il rappelle que la Commission des Finances du Sénat est saisie d'une proposition de loi (Doc. Sénat 1958-1959, n° 147 et Doc. Sénat, Session extraordinaire 1961, n° 66) visant à accorder aux déportés 1914-1918 une rente de déportation. Il s'est inspiré de cette proposition pour libeller un amendement visant à aboutir au même résultat dans le cadre du projet en discussion.

sioenen vallen en van het pensioen van de oorlogsweduwen, -wezen en -ascendenten.

Het ontwerp wijzigt bepaalde artikelen van de wetten op de herstelvergoedingen voor de burgerlijke oorlogsslachtoffers, gecoördineerd op 19 augustus 1921 (oorlog 1914-1918) en van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden.

De Minister herinnert in het kort aan de voordelen die aan de genothebben van het ontwerp van wet worden verleend en verwijst voor het overige naar de verklaring die hij heeft afgelegd voor de Kamercommissie voor de Volksgezondheid en het Gezin, welke verklaring opgenomen is in het verslag van die Commissie (Gedr. St. Kamer, n° 805-3).

Hij voegt eraan toe dat de verschillende amendementen die tijdens de behandeling van het ontwerp in de Kamer van Volksvertegenwoordigers zijn ingediend, ingetrokken werden of verworpen zijn door de Kamer, met uitzondering van de amendementen die opgenomen zijn in het aanvullend verslag en een amendement van de Regering dat ingediend werd om rekening te houden met de beslissing de pensioenen van de oorlogsinvaliden meer te verhogen dan aanvankelijk was voorgesteld (Gedr. St. Kamer, n° 805-6 en 7). Bij die amendementen werd het basispercentage 650 aangenomen, in plaats van 625, zodat de verhoging van de pensioenen, tegenover het percentage 550 dat thans van kracht is, 18,18 % in 4 jaar zal bedragen in plaats van 13,63 in 3 jaar.

Hij merkt op dat de artikelen 1 en 2 van het ontwerp, ter voldoening aan een suggestie van de Raad van State, de bepalingen van de artikelen 2 en 5 van de gecoördineerde wetten van 1921 op de herstellpensioenen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918, geheel vervangen. Het gaat hier hoofdzakelijk om een wijziging van het bedrag van de verschillende renten en uitkeringen, terwijl de toekenningsregelen en -voorwaarden in grote trekken onveranderd blijven.

De Minister besluit met de opmerking dat het ontwerp niets wijzigt in de grondbeginselen van de wetten van 1921 en 1954, evenmin als in het parallelisme dat men gepoogd heeft tot stand te brengen tussen de burgerlijke invaliditeitspensioenen en de herstellpensioenen.

Bespreking.

Een lid zegt erover verbaasd te zijn dat het ontwerp niet de onrechtvaardigheid herstelt die veertig jaar lang begaan is tegenover de gedeporteerden van de oorlog 1914-1918. Hij brengt in herinnering dat bij de Senaatscommissie voor de Financiën een voorstel van wet aanhangig is (Gedr. St. Senaat 1958-1959, n° 147 en Gedr. St. Senaat, buitengewone zitting 1961, n° 66) dat strekt om aan de gedeporteerden 1914-1918 een deportatierente te verlenen. Hij heeft zich op dat voorstel geïnspireerd om een amendement in te dienen dat tot hetzelfde resultaat zal leiden in het kader van het behandelde ontwerp.

A la demande du Ministre, il précise que l'Etat belge avait chiffré à 144 millions de francs-or le préjudice subi par les déportés, du fait qu'ils ont été obligés de travailler sans rémunération suffisante. L'Etat belge a produit cette créance au Congrès de Versailles et en a réclamé le paiement à l'Allemagne, mais toujours il s'est refusé à indemniser les déportés du préjudice qu'ils ont ainsi subi.

Il donne ensuite lecture du texte de son amendement.

Le Ministre estime, suivi en cela par certains membres de la Commission, que l'amendement tel qu'il est rédigé n'est pas recevable.

D'une part, il est la reproduction de la proposition pendante devant la Commission des Finances; c'est donc à cette Commission à en poursuivre la discussion et à la voter éventuellement.

D'autre part, il est étranger au projet en discussion qui, en ce qui concerne les victimes de la guerre 1914-1918, ne traite que des allocations accordées aux invalides (article premier) et à leurs ayants droit (article 2). Il semble que l'amendement trouverait davantage sa place dans le projet de la Chambre n° 804 (modifications des lois concernant les pensions de réparation) dont les articles 10 et suivants créent une rente viagère en faveur des prisonniers politiques de la guerre 1914-1918.

Abordant le fond du problème, il estime que telle que la justifie l'auteur de l'amendement, la revendication des déportés 1914-1918 trouverait sa base dans la lésion d'un droit civil; il s'étonne que jamais aucun tribunal n'ait été saisi du litige.

Le Directeur général de l'Administration des victimes de la guerre fait, à la demande du Ministre, l'historique du problème. Si l'Etat belge s'est porté créancier de l'Allemagne d'une somme de 144 millions, il n'a jamais reçu cette somme, mais tout au plus 29 millions et ce dans une somme globale accordée à l'Etat belge pour le couvrir de tous ses dommages.

Selon la justification donnée par l'auteur de l'amendement, il faudrait procéder à une répartition de la somme obtenue entre tous les intéressés, par analogie avec ce qui a été fait pour les victimes du nazisme. Ce n'est pas ce que veut l'amendement.

Au surplus, l'amendement accorde aux déportés des avantages supérieurs à ceux que le projet 804 accorde aux prisonniers politiques.

Concluant la discussion, le Ministre demande à la Commission de déclarer l'amendement non recevable.

La Commission décide de surseoir à ce vote jusqu'à ce que l'amendement ait pu être distribué et étudié par chacun des membres.

Un autre membre demande quelques explications quant aux dispositions techniques du projet.

Op verzoek van de Minister verklaart hij nader dat de Belgische Staat het nadeel dat de gedeporteerden geleden hadden omdat zij verplicht waren zonder voldoende vergoeding te werken, op 144 miljoen goudfrank had berekend. De Belgische Staat heeft die schuldvordering ingediend op het Congres van Versailles en de betaling geëist door Duitsland, maar hij heeft steeds geweigerd de gedeporteerden schadeloos te stellen voor het nadeel dat zij aldus hebben geleden.

Hij leest dan de tekst van zijn amendement voor.

De Minister, wiens standpunt door sommige commissieleden wordt gedeeld, is van oordeel dat het amendement, zoals het luidt, niet ontvankelijk is.

Aan de ene kant neemt het letterlijk het voorstel over dat aanhangig is bij de Commissie voor de Financien; het is die Commissie welke het behoort te bespreken en eventueel aan te nemen.

Aan de andere kant valt het buiten het behandelde ontwerp dat, met betrekking tot de getroffen en van de oorlog 1914-1918, slechts de uitkeringen op het oog heeft die verleend worden aan de invaliden (artikel 1) en aan hun rechthebbenden (artikel 2). Het amendement zou blijkbaar beter op zijn plaats zijn in het ontwerp n° 804 van de Kamer (wijziging van de wetten betreffende de herstelpensioenen), waarvan de artikelen 10 v.v. voorzien in een lijfrente ten gunste van de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918.

Wat de inhoud van het amendement betreft, is hij van oordeel dat de eis van de gedeporteerden 1914-1918, zoals de indiener die verantwoordt, eerder berust op de schending van een burgerlijk recht; hij zegt verwonderd te zijn dat het geschil nooit bij een rechtbank aanhangig is gemaakt.

De Directeur-generaal van het Bestuur der Oorlogsslachtoffers geeft, op verzoek van de Minister, een historisch overzicht van het vraagstuk. De Belgische Staat is wel als schuldeiser van Duitsland opgetreden voor een bedrag van 144 miljoen; hij heeft dat bedrag evenwel nooit ontvangen, maar ten hoogste 29 miljoen, welke geldsom dan nog begrepen was in een globaal bedrag dat aan de Belgische Staat werd verleend om alle schadegevallen te dekken.

Volgens de verantwoording van de indiener van het amendement zou dat bedrag over alle betrokkenen omgeslagen moeten worden, naar analogie van wat gebeurd is ten behoeve van de slachtoffers van het nazisme. Maar dat is niet de bedoeling van het amendement.

Bovendien verleent het amendement aan de gedeporteerden grotere voordelen dan het ontwerp 804 aan de politieke gevangenen toekent.

Tot besluit van de bespreking vraagt de Minister aan de Commissie om het amendement onontvankelijk te verklaren.

De Commissie beslist de stemming aan te houden totdat het amendement is rondgedeeld en ieder lid gelegenheid heeft gehad om het te bestuderen.

Een ander commissielid vraagt enige toelichting over de technische bepalingen van het ontwerp.

Que représente le chiffre 650 ? Tout comme le chiffre 550, également cité au cours des travaux parlementaires, il s'agit là d'un chiffre de base, servant à l'établissement du taux de la pension d'invalidité. En fait, ce chiffre a été affecté jusqu'à présent d'un coefficient fixé par le Roi; le projet le porte d'abord à 1.531,40 fr., puis progressivement en 4 ans à 1.807,05 F.

Les avantages accordés par le projet peuvent-ils être cumulés avec une pension sociale? La réponse est affirmative : les lois prévoyant l'octroi d'une pension après enquête sur les ressources aux assurés libres et aux travailleurs indépendants prévoient formellement qu'il n'est pas tenu compte des pensions accordées aux victimes de la guerre et à leurs ayants droit.

Il reste toutefois que la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité prévoit que les allocations d'invalidité sont refusées ou réduites lorsque le dommage pour lequel il est fait appel aux prestations de l'A.M.I. est couvert par une autre législation.

En fait, ce genre de cumul est fort rare dans la pratique; la modification éventuelle de la loi du 9 août 1963 est de la compétence du Ministre de la Prévoyance sociale.

Les Belges se trouvant à l'étranger lors de la survenance du fait de guerre qui est à l'origine du dommage bénéficient-ils des dispositions de la loi ? La réponse est affirmative, rien n'est modifié sur ce point à la loi du 15 mars 1954. En est-il de même des Belges résidant actuellement à l'étranger ? La réponse est également affirmative.

Certains étrangers peuvent-ils bénéficier des dispositions de la loi ? En principe la loi ne s'applique qu'aux Belges; toutefois les orphelins d'étrangers ou d'apatrides auxquels a été reconnue la qualité d'ayant droit de bénéficiaire du statut des prisonniers politiques, bénéficient des avantages de la loi pendant le temps où ils résident effectivement en Belgique (article 1er, § 5, de la loi du 15 mars 1954). Qu'en est-il des habitants des cantons rattachés à l'Allemagne durant la guerre 1940-1945 ?

Aux yeux de la loi belge, ces personnes sont restées belges, sauf pour certaines d'entre elles qui ont perdu la nationalité belge en vertu de la loi du 21 juin 1945.

Le même membre s'étonne de ce que le projet ne réduise pas les causes d'exclusion du droit aux avantages de la loi. Sont actuellement exclues les personnes condamnées du chef d'incivisme quelle que soit la durée de la peine, les personnes déchues de la nationalité belge, celles qui demeurent déchues des droits énumérés à l'article 123sexies du Code pénal, celles qui ont travaillé volontairement pour l'ennemi, ainsi que leurs ayants droit. Il souhaite que ces dispositions soient réexaminées. Confirmant la déclaration déjà faite devant la Commission de la Chambre des Représentants (rapport complémentaire, Doc. n° 805-6, p. 2 et 3), le Ministre marque son accord.

Wat betekent het cijfer 650? Het is een basiscijfer juist zoals het cijfer 550, dat in de loop van de parlementaire werkzaamheden ook werd genoemd. Het dient voor de berekening van het invaliditeitspensioen. In feite werd er tot dusver een door de Koning bepaald coëfficiënt op toegepast; het ontwerp brengt het op 1.531,40 frank en bepaalt dat het in 4 jaar tijd tot 1.807,05 frank zal worden verhoogd.

Kunnen de voordelen van het ontwerp samengevoegd worden met een sociaal pensioen? Het antwoord is bevestigend : de wetten waarbij aan de vrij verzekerden en de zelfstandigen een pensioen wordt toegekend, na onderzoek over hun bestaansmiddelen, bepalen uitdrukkelijk dat er geen rekening wordt gehouden met het pensioen dat zij als oorlogsslachtoffer of rechtverkrijgende genieten.

Dat neemt niet weg dat de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering bepaalt dat de invaliditeitstoelagen worden geweigerd of verminderd, wanneer de schade waarvoor een beroep wordt gedaan op de verstrekkingen van de Z.I.V. door een andere wetgeving gedekt wordt.

Dit soort van cumulatie is evenwel zeer zeldzaam in de praktijk; de eventuele wijziging van de wet van 9 augustus 1963 behoort tot de bevoegdheid van de Minister van Sociale Voorzorg.

Is de wet van toepassing op de Belgen die in het buitenland waren toen zij getroffen werden door oorlogsgeweld ? Het antwoord luidt bevestigend; op dit punt wordt er niets veranderd aan de wet van 15 maart 1954. Geldt dit ook voor de Belgen die thans in het buitenland verblijven ? Ook hier luidt het antwoord bevestigend.

Vallen bepaalde vreemdelingen ook onder de wet ? In beginsel is de wet enkel van toepassing op Belgen, maar de wezen van vreemdelingen of vaderlandlozen die erkend zijn als rechtverkrijgenden van een politiek gevangene genieten de voordelen van de wet gedurende de tijd dat zij werkelijk in België verblijven (artikel 1, § 5, van de wet van 15 maart 1954). Hoe is de regeling voor de inwoners van de kantons die tijdens de oorlog 1940-1945 bij Duitsland werden ingelijfd ?

Voor de Belgische wet zijn die personen Belg gebleven, behalve sommigen onder hen die, krachtens de wet van 21 juni 1945, vervallen zijn verklaard van de Belgische nationaliteit.

Hetzelfde lid is erover verwonderd dat het ontwerp de oorzaken van uitsluiting van het recht op de voordelen van de wet niet beperkt. Thans zijn uitgesloten, degenen die veroordeeld werden wegens incivisme, ongeacht de duur van hun straf, degenen die vervallen zijn verklaard van de Belgische nationaliteit, degenen die vervallen blijven van de rechten opgesomd in artikel 123sexies van het Strafwetboek, en degenen die vrijwillig voor de vijand hebben gewerkt, alsmede hun rechtverkrijgenden. Hij wenst dat die bepalingen aan een nieuw onderzoek worden onderworpen. De Minister bevestigt wat hij voor de Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft verklaard (aanvullend verslag, Gedr. St. n° 805-6, blz. 2 en 3) en wil aan dat verzoek voldoen.

Le Ministre déclare que, en exécution de la déclaration gouvernementale, les exclusions rappelées ci-dessus seront assouplies en ce qui concerne la réparation des dommages aux biens. Le Ministre des Travaux Publics a déposé dans ce but un projet devant la Chambre des Représentants. Une fois ce projet voté, un autre projet concernant les dommages aux personnes sera déposé. Ce projet est d'ailleurs prêt. Le Gouvernement a estimé préférable de ne pas régler cette question dans le cadre du projet actuellement en discussion.

Un membre demande comment il faut comprendre le commentaire donné par le rapport de la Commission de la Chambre des Représentants en ce qui concerne la majoration progressive des pensions des veuves des deux guerres (voir Doc. 805-3, p. 3, n° 5). Les majorations prévues de 12 %, 15 % et 18 % se cumulent-elles ou s'agit-il d'une majoration de 12 % suivie de deux majorations de 3 % pour atteindre 18 %? Cette seconde hypothèse est la bonne; il est fait observer que la majoration de 18 % s'appliquant à la pension déjà augmentée de 9 % au 1er janvier 1964, l'augmentation totale est de 109×18 %, soit de 28,62 % et non point de 27 % comme le déclare le même rapport.

Discussion des articles.

L'article 1er est adopté sans discussion et à l'unanimité.

A l'article 2, un membre demande quelle est la portée finale du 1° du § 2 : « pour autant qu'elle n'était pas séparée de corps à la suite d'une demande formée par la victime ». Il en résulte que la veuve n'est déchue du droit à la pension que pour autant qu'au jour du décès de la victime, il n'existe pas de jugement coulé en force de chose jugée prononçant la séparation de corps aux torts de l'épouse.

La séparation de fait, quels que puissent être les torts de l'épouse, ne porte pas préjudice au droit à la pension.

Le même membre préférerait que pour l'application des dispositions réglant le droit des ascendants à certaines allocations, il soit tenu compte de la moyenne des revenus des 5 dernières années au lieu de revenir à la dernière année. Il lui est répondu que la modification apportée à la loi en ce qui concerne la hauteur des revenus du demandeur, a pour but de permettre à certaines personnes jusqu'à présent exclues du bénéfice de la loi, d'introduire une demande. La demande pouvant être introduite dès que le revenu d'une année tombe en dessous du maximum fixé par la loi, la solution proposée dans le projet est plus favorable aux intéressés.

Il existe encore actuellement 550 personnes bénéficiaires d'une pension d'ascendant d'une victime de la guerre 1914-1918 : une cinquantaine de personnes pourront vraisemblablement bénéficier des dispositions du projet. Toutes ont actuellement très largement dépassé les 80 ans.

L'article 2 est approuvé à l'unanimité.

De Minister zegt dat de genoemde uitsluitingen ter uitvoering van de regeringsverklaring zullen worden versoepeld wat betreft de vergoeding van de geleden schade. De Minister van Openbare Werken heeft te dien einde een ontwerp bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend. Als dat ontwerp eenmaal aangenomen is, zal er een ander ontwerp worden ingediend betreffende de personenschade. Dat ontwerp is trouwens klaar. Volgens de Regering was het verkieslijk deze kwestie niet te regelen in het kader van het thans behandelde ontwerp.

Een commissielid vraagt hoe hij de commentaar moet begrijpen die in het verslag van de Kamercommissie gegeven wordt over de geleidelijke verhoging van de pensioenen der weduwen van beide oorlogen (zie Gedr. St. 805-3, blz. 3, n° 5). Is het een verhoging van telkens 12 %, 15 % en 18 %, of een verhoging van 12 %, gevolgd door twee verhogingen van 3 %, om tot 18 % te komen? De tweede hypothese is de juiste, maar met dien verstande dat de verhoging van 18 % wordt toegepast op een pensioen dat op 1 januari 1961 reeds verhoogd is met 9 %, zodat de totale verhoging dus 109×18 % bedraagt, d.i. 28,62 % en niet 27 % zoals in hetzelfde verslag staat.

Artikelsgewijze bespreking.

Artikel 1 wordt zonder bespreking aangenomen met algemene stemmen.

Bij artikel 2 vraagt een commissielid wat de draagwijdte is van het slot van § 2, 1° : « op voorwaarde dat zij niet van tafel en bed was gescheiden ingevolge een aanvraag gevormd door de getroffene ». Dit betekent dat de weduwe haar recht op pensioen slechts verliest als er bij het overlijden van het slachtoffer geen in kracht van gewijsde gegaan vonnis bestaat, waarbij de scheiding van tafel en bed is uitgesproken ten nadele van de echtgenote.

Feitelijke scheiding doet geen afbreuk aan het recht op pensioen, wat ook de fouten van de echtgenote mogen zijn.

Hetzelfde lid acht het verkieslijk bij de toepassing van de regeling van het recht der ascendenten op bepaalde toelagen, rekening te houden met het gemiddelde inkomen van de laatste vijf jaar in plaats van het laatste jaar. Hierop wordt geantwoord dat de wijziging in verband met de grootte van het inkomen van de aanvrager bedoeld is om bepaalde personen, die tot dusver uitgesloten waren van het genot van de wet, in staat te stellen een aanvraag in te dienen. Aangezien de aanvraag kan worden ingediend zodra het inkomen van een bepaald jaar beneden het wettelijke maximum daalt, is de oplossing van het ontwerp gunstiger voor de betrokkenen.

Er zijn thans nog 550 personen in leven die in aanmerking komen voor een pensioen als ascendent van een slachtoffer van de oorlog 1914-1918. Vermoedelijk zullen een vijftigtal personen het genot van de nieuwe wet verkrijgen. Al die personen zijn thans ver boven de 80 jaar.

Artikel 2 wordt met algemene stemmen aangenomen.

Un membre dépose un amendement libellé comme suit :

Article 2bis. — Insérer entre les articles 2 et 3 un article 2bis libellé comme suit :

« L'article 7 des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre coordonnées le 19 août 1921 est remplacé par les dispositions suivantes :

» § 1er. — Toute personne déportée ou réquisitionnée de la guerre 1914-1918, qui a atteint au moins l'âge de 60 ans au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, jouira d'une rente annuelle.

» § 2. — La rente annuelle s'élève à 200 francs pour chaque trimestre durant lequel l'intéressé a été déporté ou réquisitionné. Le trimestre dont plus de la moitié a été passée en état de déportation ou de réquisition, sera compté comme trimestre complet.

» En outre, l'intéressé obtiendra une rente annuelle de séparation de 400 francs, s'il était marié ou avait charge de famille au moment de sa déportation ou de sa réquisition, qui doit avoir duré au moins deux mois.

» § 3. — Les veuves non remariées des déportés ou réquisitionnés de la guerre 1914-1918 ont droit à une rente de séparation annuelle de 400 francs, si le mariage est antérieur à la déportation ou à la réquisition.

» Les veuves non remariées des déportés ou réquisitionnés ont droit à la moitié de la rente accordée ou qui aurait été accordée à leur mari en vertu de l'article 2.

» § 4. — Le bénéfice de la présente loi est accordé à tout ressortissant belge déporté ou réquisitionné reconnu par l'article 7 de l'arrêté royal du 7 août 1921.

» Les effets de plusieurs déportations ou réquisitions seront cumulés pour le calcul du temps de déportation ou de réquisition, pour les bénéficiaires de la présente loi.

» § 5. — Le temps de la déportation en Allemagne en 1914-1918 peut être cumulé avec la durée de la captivité ou de la détention en qualité de prisonnier de guerre ou de prisonnier politique des deux guerres pour l'obtention de la rente la plus favorable.

» § 6. — Les demandes tendant à obtenir les avantages prévus par la présente loi doivent être introduites dans la forme et dans le délai fixé par l'arrêté royal.

» § 7. — La rente est incessible et insaisissable ».

Le Ministre confirme les observations qu'il a faites précédemment. Ce n'est pas par un amendement au projet en discussion qu'il y a lieu de réaliser les intentions de l'auteur, mais par un amendement au projet

Een commissielid dient een amendement in, luidende :

Artikel 2bis. — Tussen de artikelen 2 en 3, een artikel 2bis in te voegen, luidende :

« Artikel 7 van de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers, gecoördineerd op 19 augustus 1921, wordt vervangen door wat volgt :

» § 1. — Ten voordele van ieder gedeporteerde of opgeëiste van de oorlog 1914-1918 die de leeftijd van minstens 60 jaar heeft bereikt op de dag van het in werking treden van deze wet, wordt een jaarlijkse rente verleend.

» § 2. — De jaarlijkse rente bedraagt voor ieder weggevoerde 200 frank per kwartaal dat de betrokkene als gedeporteerde of opgeëiste heeft doorgebracht. Een kwartaal voor meer dan de helft in deportatie of opeising doorgebracht, zal als een volledig kwartaal worden aangerekend.

» Daarenboven wordt een jaarlijkse scheidingsrente verleend van 400 frank, indien de betrokkene gehuwd was of gezinslast had op het ogenblik van zijn deportatie of van zijn opeising, die minstens 2 maanden moet hebben geduurd.

» § 3. — De niet-hertrouwde weduwen van gedeporteerden of opgeëisten van de oorlog 1914-1918 hebben recht op een jaarlijkse scheidingsrente van 400 frank, indien het huwelijk vóór de deportatie of de opeising is aangegaan.

» De niet-hertrouwde weduwen van gedeporteerden of opgeëisten hebben recht op de helft van de rente die aan hun man krachtens artikel 2 verleend is of verleend zou zijn.

» § 4. — Het voordeel van deze wet wordt verleend aan iedere gedeporteerde of opgeëiste Belgische onderdaan, die erkend is overeenkomstig artikel 7 van het koninklijk besluit van 7 augustus 1921.

» De gevolgen van verscheidene deportaties of opeisingen worden, voor degenen die het voordeel van deze wet genieten, gecumuleerd wat betreft de berekening van de deportatie- of opeisingstijd.

» § 5. — Ter verkrijging van de gunstigste rente kan de duur van de deportatie in Duitsland in 1914-1918 worden samengevoegd met de duur van de krijgsgevangenschap of van de politieke gevangenschap in beide oorlogen.

» § 6. — De rechthebbenden op de voordelen voorzien bij deze wet moeten hun aanvraag indienen in de vorm en binnen de termijn te bepalen bij koninklijk besluit.

» § 7. — De rente is niet vatbaar voor afstand of beslag ».

De Minister bevestigt de opmerkingen die hij vroeger heeft gemaakt. De bedoelingen van de indiener moeten niet ten uitvoer worden gebracht door een amendement op het thans behandelde ontwerp, maar

concernant les victimes militaires, actuellement en discussion en Commission des Finances du Sénat. (Doc. Sénat, n° 292). Ce projet accorde aux prisonniers politiques 1914-1918 une rente de captivité analogue à la rente de déportation que propose l'amendement. L'auteur de l'amendement estime celui-ci recevable. Les déportés sont des victimes civiles, de la compétence du Ministre de la Santé publique et de la Famille; il cite à ce sujet divers documents.

Un autre membre déclare qu'à ses yeux l'amendement est recevable, mais compte tenu de la justification invoquée par son auteur, manifestement mal fondé. En tant qu'il tend à apporter aux lois coordonnées en 1921, que modifie le projet en discussion, une autre modification, l'amendement lui paraît recevable. Par contre, dans la mesure où l'amendement tend à assurer une réparation pour un dommage qu'a déjà indemnisé de manière forfaitaire l'article 7 des lois coordonnées de 1921, que l'amendement tend à remplacer, l'amendement est non fondé.

L'auteur de l'amendement soutient et s'efforce de démontrer que le dommage qu'a indemnisé cet article 7 est d'ordre moral; son amendement au contraire constitue un dédommagement d'un dommage matériel. Le représentant de l'Allemagne à la Commission arbitrale germano-belge a déclaré que l'Allemagne avait payé ce dommage à l'Etat belge et se refusait à payer une seconde fois.

Le Ministre confirme qu'à ses yeux l'amendement est irrecevable, d'une part parce que la Commission des Finances a été saisie par le Sénat d'une proposition de loi comportant un texte presque identique à celui de l'amendement; d'autre part parce que la matière qu'il traite est de la compétence du Ministre des Finances. Il demande à la Commission de rejeter l'amendement sans se prononcer au préalable sur sa recevabilité.

Mis aux voix l'amendement est rejeté par 10 voix contre 4.

A l'occasion de la discussion de l'article 3, un Sénateur fait part de ses regrets à raison du fait que le Ministre ait repoussé devant la Commission de la Chambre des Représentants, les amendements tendant à supprimer certaines exclusions du droit à réparation dont sont victimes les habitants des cantons redimés. Cette attitude est en opposition avec certaines déclarations publiques faites par le Ministre.

Celui-ci rappelle la déclaration qu'il a faite à ce sujet au cours de la discussion générale. La question des exclusions du droit à réparation dont sont frappées certaines victimes civiles de la guerre sera examinée dès que le Parlement aura pu se prononcer sur le projet modifiant la loi sur les réparation des dommages aux biens.

Les articles 3 et 4 sont votés à l'unanimité.

A l'article 5, un membre fait observer que le rapport de la Commission de la Chambre des Représentants

door een amendement op het ontwerp betreffende de militaire slachtoffers dat thans wordt besproken door de Senaatscommissie voor de Financiën (Gedr. St. Senaat n° 292). Dat ontwerp kent aan de politieke gevangenen 1914-1918 een gevangenschapsrente toe die van dezelfde aard is als de deportatierente welke het amendement voorstelt te verlenen. De indiener acht zijn amendement ontvankelijk. De gedeporteerden zijn burgerlijke slachtoffers, zij vallen onder de bevoegdheid van de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin; in dit verband haalt hij verschillende documenten aan.

Een ander lid verklaart dat het amendement, naar zijn oordeel, ontvankelijk is, maar dat het, gelet op de verantwoording, kennelijk slecht gegrond is. In zoverre het strekt om in de gecoördineerde wetten van 1921 die het behandelde ontwerp bedoelt te wijzigen, nog een verdere wijziging aan te brengen, lijkt het amendement ontvankelijk te zijn. Maar in zoverre het strekt om vergoeding te verlenen voor een schade die reeds forfaitair vergoed is door artikel 7 van de gecoördineerde wetten van 1921, dat het amendement wil vervangen, is het niet gegrond.

De indiener van het amendement houdt vol en poogt te bewijzen dat de schade die bij artikel 7 wordt vergoed, van morele aard is; zijn amendement streeft integendeel naar een vergoeding voor materiële schade. De vertegenwoordiger van Duitsland in de Duits-Belgische Arbitragecommissie heeft verklaard dat Duitsland die schade aan de Belgische Staat betaald had en weigerde een tweede maal te betalen.

De Minister bevestigt opnieuw dat het amendement, naar zijn oordeel, onontvankelijk is, enerzijds, omdat de Senaat bij de Commissie voor de Financiën een voorstel van wet heeft aanhangig gemaakt, dat bijna letterlijk overeenstemt met het amendement, en, anderzijds, omdat de zaak waarover het amendement handelt, tot de bevoegdheid van de Minister van Financiën behoort. Hij vraagt aan de Commissie het amendement te verwerpen, zonder zich vooraf over de ontvankelijkheid ervan uit te spreken.

Het amendement wordt in stemming gebracht en verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Bij de bespreking van artikel 3 spreekt een lid van de Senaat zijn leedwezen uit over het feit dat de Minister in de Kamercommissie de amendementen heeft afgevoerd die strekten om sommige uitsluitingen van het recht op herstellpensioen, gericht tegen de inwoners van de Oostkantons, op te heffen. Een dergelijke houding is in strijd met sommige openbare verklaringen van de Minister.

De Minister verwijst naar de verklaring die hij daarover heeft afgelegd tijdens de algemene bespreking. Het probleem van de uitsluiting van sommige burgerlijke oorlogsgetroffenen van het recht op herstelvergoeding zal worden onderzocht, zodra het Parlement zich heeft kunnen uitspreken over het ontwerp tot wijziging van de wet op het herstel van de schade aan goederen.

De artikelen 3 en 4 worden met algemene stemmen aangenomen.

Bij artikel 5 merkt een lid op dat het verslag van de Kamercommissie (Gedr. St. 803/3) het standpunt van

(Doc. 803, n° 3) lui semble avoir mal interprété la pensée du Ministre. Il lui paraît qu'une assurance contre les accidents du travail, souscrite en exécution de la loi, par un employeur en faveur de son personnel, n'a nullement le caractère d'une assurance individuelle. Est une assurance individuelle, celle souscrite à son profit et à ses frais par le bénéficiaire lui-même pour le couvrir des risques prévus au contrat. Il est de jurisprudence constante que la rente touchée en vertu de la loi sur les accidents du travail ne peut être cumulée avec la pension de veuve en vertu de la loi sur les pensions des victimes civiles pour le même fait dommageable. Le Ministre donne son accord sur cette interprétation.

L'article 5 est adopté à l'unanimité.

A l'article 6, un membre fait observer que s'il existe un parallélisme relatif entre les divers régimes de pensions de guerre, il reste entre le montant réel des pensions des victimes militaires et celui des victimes civiles un écart de 70 % du montant de ces dernières. Parallélisme ne veut donc pas dire identité.

Le même membre constate que si le projet en discussion consolide à la date du 1er janvier 1964, le taux de base des pensions civiles d'invalidité de telle sorte que ce taux ne pourra plus être modifié que par la loi, il semble qu'il n'en est pas de même en ce qui concerne les pensions de réparation : le projet n° 292 ne modifie pas la disposition de l'article 10 des lois coordonnées sur les pensions de réparation aux termes duquel le taux de base est déterminé en affectant le chiffre 550, qui deviendra d'ici 4 ans 650, d'un coefficient fixé par arrêté royal.

Il suffirait donc d'un arrêté royal pour modifier le taux de ces dernières pensions. Le Ministre renvoie aux dispositions de l'article 1er, § 1er et 3, de la loi du 16 mars 1954 qui a consolidé le taux de base des pensions de réparation, sans pour autant avoir modifié le texte de l'article 10 visé ci-avant, dont les mots « affecté d'un coefficient fixé par arrêté royal » doivent être considérés comme tacitement abrogés.

L'article 6 est adopté à l'unanimité.

Les articles 7 à 31 sont votés sans discussion et à l'unanimité.

Le projet de loi a été voté à l'unanimité moins trois abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. HAMBYE.

Le Président,
M. REMSON.

de Minister blijkbaar slecht heeft weergegeven. Het wil hem voorkomen dat een verzekering tegen arbeidsongevallen die, met toepassing van de wet, door een werkgever is aangegaan ten gunste van zijn personeel, geen individuele verzekering is. Een individuele verzekering is een verzekering die door de betrokkene zelf te zijnen voordele en op zijn kosten wordt aangegaan om hem te dekken tegen de risico's bepaald in de overeenkomst. Volgens een vaste rechtspraak kan de rente die genoten wordt krachtens de wet betreffende de arbeidsongevallen, niet gecumuleerd worden met een pensioen dat voor hetzelfde schadegeval wordt genoten krachtens de wet betreffende de pensioenen voor de burgerlijke slachtoffers. De Minister verklaart met die interpretatie akkoord te gaan.

Artikel 5 wordt met algemene stemmen aangenomen.

Bij artikel 6 merkt een lid op dat, als er een betrekkelijk parallelisme mocht bestaan tussen de verschillende oorlogspensioenregelingen, het werkelijk bedrag van het pensioen van de militaire getroffenen toch 70 % hoger ligt dan dat van de burgerlijke getroffenen. Parallelisme betekent dus niet gelijkheid.

Hetzelfde lid merkt op dat het behandelde ontwerp wel het basisbedrag van de burgerlijke invaliditeitspensioenen op 1 januari 1964 consolideert, in die zin dat het bedrag voortaan nog alleen bij de wet kan worden gewijzigd, maar dat dit blijkbaar niet geldt voor de herstellpensioenen : het ontwerp n° 292 brengt geen wijziging aan in artikel 10 van de gecoördineerde wetten op de herstellpensioenen, naar luid waarvan het grondbedrag bepaald wordt door op de som van 550 frank, die binnen vier jaren 650 frank wordt, een coëfficiënt toe te passen die bij koninklijk besluit wordt bepaald.

Een koninklijk besluit is dus voldoende om het bedrag van die pensioenen te wijzigen. De Minister verwijst naar het bepaalde in artikel 1, §§ 1 en 3, van de wet van 16 maart 1954, dat het grondbedrag van de herstellpensioenen heeft geconsolideerd zonder de tekst van het vorengenoemde artikel 10 te wijzigen; de woorden « door toepassing van een coëfficiënt welke bij koninklijk besluit worden bepaald » moeten immers geacht worden stilzwijgend te zijn opgeheven.

Artikel 6 wordt met algemene stemmen aangenomen.

De artikelen 7 tot 31 worden, zonder bespreking, met algemene stemmen aangenomen.

Het ontwerp van wet is met algemene stemmen aangenomen, 3 leden onthielden zich.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. HAMBYE.

De Voorzitter,
M. REMSON.